

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.003.10.2019

Paweł Olejniczak
Wójt Gminy Gomunice
Urząd Gminy w Gomunicach
ul. Armii Krajowej 30
97-545 Gomunice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/19/003 – Realizacja dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportu przez gminy z terenu województwa łódzkiego.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Gomunicach ¹ , ul. Armii Krajowej 30, 97-545 Gomunice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wójt Gminy Paweł Olejniczak (od 2014 r.).
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania organów gminy w zakresie ustalenia i egzekwowania dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2018, z uwzględnieniem okresów wcześniejszych i późniejszych, jeżeli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Renata Biskupska, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/91/2019 z dnia 19 marca 2019 r. (akta kontroli str. 1-5)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W gminie Gomunice⁴ podejmowano uchwały podatkowe zgodnie z obowiązującymi przepisami i określano stawki dla wszystkich rodzajów przedmiotów opodatkowania. Rzeczelnie ustalano przedmioty opodatkowania w oparciu o ewidencję gruntów i budynków oraz dokumentację źródłową. Podejmowano czynności windykacyjne w stosunku do zaległości podatkowych, choć w jednym przypadku nie wystawiono podatnikowi upomnienia. W latach 2017-2018 podatnicy nie zwracali się do organu o udzielenie ulg w spłacie należności.

III. Opis stanu faktycznego

1. Prawdliwość wymiaru podatków lokalnych

Opis stanu faktycznego

Według stanu na koniec lat 2017 i 2018 na terenie Gminy funkcjonowało odpowiednio 47 i 48 podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości oraz 2 i 3 podatników podatku od środków transportowych.

(dowód: akta kontroli str. 8-13)

Zrealizowane dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosły 22.470 tys. zł w 2017 r. i 25.123 tys. zł w 2018 r., w tym odpowiednio 851 tys. zł (3,8%) i 871 tys.

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Gmina.

zł (3,5%) z podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz 45 tys. zł (0,2%) i 42 tys. zł (0,2%) z podatku od środków transportowych od osób prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 14)

Uchwalone⁵ w badanym okresie stawki podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych uwzględniały wszystkie przedmioty opodatkowania oraz kategorie wskazane w art. 5 ust. 1 i art. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁶ oraz mieściły się w granicach określonych ww. przepisami, z uwzględnieniem maksymalnych wysokości tych stawek ogłaszanych w obwieszczeniach Ministra Finansów⁷. Uchwały nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień.

(dowód: akta kontroli str. 15-25, 29)

Zgodnie z art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, w Urzędzie prowadzona była ewidencja podatkowa nieruchomości w systemie informatycznym⁸. Ewidencja ta spełniała wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r.⁹, w tym umożliwiała eksport danych oraz tworzenie raportów i zestawień według kryteriów definiowanych przez użytkownika. Dla poszczególnych podatników w ewidencji wskazywano m.in. wartość budowli, powierzchnię gruntów w metrach oraz powierzchnię użytkową budynków.

W latach 2017-2018 pracownicy Urzędu mogli korzystać z dostępu podglądowego do systemu EWOPIS udostępnianych przez Starostwo Powiatowe w Radomsku¹⁰ na podstawie umów z dnia 18 lipca 2011 r. i 26 listopada 2018 r. Baza była aktualizowana cyklicznie 3-4 razy w roku. Urząd dokonywał kompleksowego porównania i aktualizacji ewidencji podatkowej nieruchomości w oparciu o dane z lat ubiegłych, przedstawione przez podatników akty notarialne oraz dane pozyskane od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego¹¹ (dot. uzyskanych pozwoleń na użytkowanie i zawiadomień o zakończeniu budowy).

System nie zapewniał jednak współdziałania z ewidencją gruntów i budynków Starostwa. Informatyk Urzędu wyjaśnił, że pomimo posiadania narzędzia do eksportu danych z Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) w formie SWDE oraz narzędzia, które eksportuje dane podatkowe w formacie XML (czyli oprogramowania zgodnego z wymogami), obecnie na rynku nie występuje rozwiązanie umożliwiające zasilanie danych podatkowych z EGiB.

(dowód: akta kontroli str. 30-33, 37-41, 43-68, 72-74, 128)

Gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania prowadzono w formie tabelarycznej sporządzonej przez pracowników Urzędu. Bazę danych aktualizowano na bieżąco, na podstawie otrzymywanych ze Starostwa miesięcznych informacji o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych.

(dowód: akta kontroli str. 30-33, 37-38, 69)

Analiza 15 deklaracji podatkowych (po 5 w każdym z lat objętych kontrolą dotyczących podatku od nieruchomości oraz 2 z roku 2017 i 3 z roku 2018 dot.

⁵ Uchwały Rady Gminy: Nr XXVI/151/2016 z dnia 25 października 2016 r. i Nr XXXVII/225/2017 z dnia 10 listopada 2017 r. oraz XIV/84/2015 z dnia 27 listopada 2015 r.

⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 ze zm.

⁷ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M.P. 2016 poz. 779). Obwieszczenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2018 r. (M.P. 2017 poz. 800).

⁸ System informatyczny PODATKI- INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek sp. j., umowa 170/2016 z dnia 24.08.2016 r., nr 169/2017 z dnia 1.09.2017 r. i nr 201/2018 z dnia 31.08.2018 r.

⁹ Rozporządzenie w sprawie ewidencji podatkowej (Dz. U. Nr 107, poz. 1138).

¹⁰ Dalej: Starostwo.

¹¹ Dalej: PINB.

podatku od środków transportowych), a także 11 deklaracji korygujących¹² (w tym 5 dotyczących podatku od nieruchomości i 6 – podatku od środków transportowych) wykazała, że:

- 15 deklaracji rocznych oraz 3 korygujące złożone zostały w wymaganym terminie, natomiast 8 deklaracji korygujących - z opóźnieniem od 29 do 192 dni; według wyjaśnień Wójta Gminy, w sytuacjach opóźnień pracownik Urzędu informował telefonicznie podatnika o obowiązku składania korekty w terminie 14 dni od zaistnienia zmiany;
- wszystkie deklaracje złożono na obowiązującym wzorze ustalonym przez Radę Gminy;
- w odniesieniu do wszystkich deklaracji dokonano czynności sprawdzających; w przypadku deklaracji na podatek od nieruchomości analizowano deklaracje z lat ubiegłych, a do weryfikacji wykorzystywano akty notarialne, zawiadomienia o zmianach w EGiB i zawiadomienia od PINB oraz korzystano z możliwości podglądu bazy danych EGiB. Natomiast w przypadku podatku od środków transportowych dane z deklaracji porównywano z danymi wykazywanymi w aktualizowanej co miesiąc ewidencji pojazdów;
- we wszystkich przypadkach dane zawarte w deklaracjach były zgodne z danymi wynikającymi prowadzonych baz danych oraz z dokumentów źródłowych;
- w 25 deklaracjach stawki podatków były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy; w jednym przypadku w deklaracji ujęto stawki niezgodne z uchwalonymi, przy czym po interwencji telefonicznej pracownika Urzędu, podatnik złożył stosowną korektę deklaracji.

(dowód: akta kontroli str. 30-33, 37-41, 70-109)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych

Opis stanu
faktycznego

Stan zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2017 r. wynosił 46,8 tys. zł, a w 2018 r. – 51,5 tys. zł. Zaległości z tytułu podatku od środków transportowych w 2017 r. wyniosły 165 zł, natomiast w 2018 r. nie wystąpiły.

W Urzędzie dokonywano systematycznej kontroli terminowości wpływu podatków lokalnych dla celów sporządzenia sprawozdania Rb-27S – raporty o stanie zaległości podatkowych generował pracownik na stanowisku ds. księgowości podatkowej z częstotliwością co najmniej raz na kwartał.

(dowód: akta kontroli str. 34-36, 110-118)

W Urzędzie podejmowane były działania informacyjne wobec zobowiązanych zmierzające do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności podatkowych poprzez rozmowy telefoniczne. Działania informacyjne były dokumentowane w formie notatek służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 34-36, 119)

Analizie poddano działania podejmowane przez Urząd wobec zaległości sześciu podatników¹³ w łącznej kwocie 51.964,70 zł. Wystawiono jedno upomnienie,

¹² 3 z roku 2017 i 8 z roku 2018.

w którym zawarte było wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. W czterech przypadkach nie wystawiono wezwań, ponieważ podatnicy w trzech przypadkach uregulowali należność po interwencji telefonicznej pracowników Urzędu, natomiast w jednym przypadku podatnik (po interwencji telefonicznej pracownika Urzędu) złożył wniosek o umorzenie należności, pozytywnie rozpatrzony przez organ podatkowy.

Urząd nie wystawił upomnienia w odniesieniu do zaległości z lutego 2017 r. na kwotę 74 zł. Po przeprowadzeniu rozmowy telefonicznej z podatnikiem w dniu 5 marca 2018 r., uregulował on płatność 8 marca 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 119)

W okresie objętym kontrolą w badanych przypadkach nie wystąpiła konieczność wystawienia tytułów wykonawczych (w jednym przypadku z powodu ogłoszonej przez podatnika upadłości¹⁴, w drugim - z powodu umorzenia zaległości¹⁵, a w pozostałych 4 przypadkach z powodu wcześniejszego uregulowania należności).

Zagadnienia związane z wystawianiem upomnień i tytułów wykonawczych zostały uregulowane w przepisach wewnętrznych Gminy, tj. w zarządzeniu Wójta Gminy Gomonice Nr 24/2016 z dnia 31 marca 2016 r. Określono w nim m.in. zasady oraz graniczne terminy wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych.

(dowód: akta kontroli str. 119-124, 129)

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia zobowiązań podatku od nieruchomości od osób prawnych wskutek niepodjęcia przez gminę czynności zmierzających do wszczęcia egzekucji.

(dowód: akta kontroli str. 34-36)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W jednym przypadku (spośród 6 analizowanych) Urząd nie wystawił podatnikowi upomnienia na zaległą kwotę 73 zł. Zgodnie z przepisem § 7 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych¹⁶, wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie niezwłocznie (ewentualnie w terminie 21 dni). Wójt Gminy wyjaśnił powyższe przeoczeniem pracownika.

(dowód: akta kontroli str. 39-43, 119)

3. Prawdliwość stosowania ulg podatkowych

Opis stanu
faktycznego

W Urzędzie Gminy nie zostały wprowadzone uregulowania wewnętrzne określające szczegółowe zasady i tryb udzielania ulg, umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu płatności zaległości podatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 125-126)

W latach 2017-2018 do organu podatkowego nie wpłynęły wnioski od osób prawnych o zastosowanie ulgi podatkowej/ umorzenia / rozłożenia na raty / odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej.

(dowód: akta kontroli str. 127)

¹³ Wybrano 5 postępowań dot. podatku od nieruchomości (w tym 3 z roku 2017 i 2 z roku 2018 oraz 1 postępowanie dot. podatku od środków transportowych z 2017 r.).

¹⁴ Zaległość od II do XI 2014 r., upomnienie wystawiono 28.11. 2014 r., 24.11.2014 r. Sąd ogłosił upadłość podatnika, 1.12.2014 r. zgłoszono do Sądu wierzytelność;

¹⁵ Wniosek o umorzenie z 11.02.2019 r., decyzja o umorzeniu z 30.04.2019 r.

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1483.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o niezwłoczne kierowanie upomnień do podmiotów zalegających z zapłatą należności podatkowych Gminy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 29 maja 2019 r.

Kontroler

Renata Biskupska

gł. specjalista k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi

Dyrektor

Przemysław Szewczyk
DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.

.....
Grażyna Tuzikiewicz-Gnitecka
wicedyrektor
podpis